

K. CANTÖRK Ticaret Bakanı	Prof. Dr. K. KILIÇTURGAY Sağ. ve Sos. Yardım Bakanı	Prof. Dr. C. T. SADIKLAR Gümrük ve Tekel Bakanı	Prof. Dr. M. AYSAN Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. S. ÖZBEK Tarım ve Orman Bakanı	Prof. Dr. T. ESENER Çalışma Bakanı	M. TURGUT Sanayi ve Teknoloji Bakanı	F. İLKEK Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
İ. EVLİYAĞLU Kültür ve Turizm Bakanı	Prof. Dr. A. SAMSUNLU İmar ve İskân Bakanı	M. R. GÜNEY Köy İşleri ve Koop. Bakanı	V. ÖZGÜL Gençlik ve Spor Bakanı

S. ŞİDE

Sosyal Güvenlik Bakanı

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Karar Sayısı : KHK/95

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün kurulması; 17/6/1982 tarihli ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 10/10/1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1 — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, 11/4/1983 tarih ve 60 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olarak ve sözkonusu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü adı altında teşkil olunan Kamu İktisadi Kuruluşunun hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, müessese ve iştirakleri ve bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir.

Hukuki Bünye

Madde 2 — Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) adında, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşu kurulmuştur.

Kuruluş, bu Kanun Hükmünde Kararname ve 60 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir.

Kuruluşun merkezi Ankara'dadır.

Sermayesi 30 milyar TL olup, tamamı Devlete aittir.

Kuruluşun ilgili olduğu bakanlık Tarım ve Orman Bakanlığı'dır.

Kuruluşun Amaç ve Faaliyet Konuları

Madde 3 — Tarım ve tarıma dayalı sanayinin ihtiyacı olan temel mal ve hizmetleri üretmek amacıyla teşkil edilen kuruluşun faaliyet konuları aşağıda gösterilmiştir:

1) Ülkenin bitkisel ve hayvansal üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirdiği damızlık hayvan, tohum, fide, fide ve benzerleriyle ürettiği spermaları yetiştiricilere intikal ettirmek,

2) İşletmelerinden elde edilecek hayvansal ve bitkisel ürünlerle birlikte çiftçilerden alacağı ürünleri kıymetlendirmek için işletme ve tesisler kurmak, kurdurmak, kurulanlara iştirak etmek,

3) Bitkisel ve hayvansal üretim, yetiştirme, ıslah konularında araştırmalar yapmak, ürünleri Yurt içinde ve gerektiğinde Yurt dışında pazarlama ve dağıtım faaliyetlerinde bulunmak,

4) İşletmelerinde kullanılmak üzere her çeşit bitkisel ve hayvansal damızlık, ziraat ve veteriner ilaçları, alet, makina ve araçlar ile bunların yedek parçaları, ekipmanları ve diğer ihtiyaç maddelerinden yurt içinde temini mümkün olmayanları mevcut ithal rejimine göre ithal etmek,

5) Bakanlığın ıslah ve araştırma birimleriyle gerektiğinde işbirliği yapmak Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü bu amaç ve faaliyetlerini müesseseleri ve işletmeleri eliyle yerine getirir.

Kısaltmalar

Madde 4 — Bu Kanun Hükmünde Kararname'de geçen;

1) «Kuruluş Kanunu» deyimi, bu Kanun Hükmünde Kararname'yi,

2) «60 sayılı KHK» deyimi, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları hakkında 11/4/1983 tarih ve 60 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yi,

3) «Tüzük» deyimi, 60 sayılı KHK'nin 64 üncü maddesinde öngörülen tüzüğü,

4) «Koordinasyon Kurulu» deyimi, Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'nu,

5) «Bakanlık» deyimi, Tarım ve Orman Bakanlığı'nı,

6) «Kuruluş» deyimi, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nü (kısaltılmış adı TİGEM),

7) «Müessese», «Bağlı ortaklık» ve «İştirak» deyimleri 60 sayılı KHK'deki tanımları,

8) «İşletme» deyimi çalışma konuları, nitelikleri ve kuruluş yerleri bakımından yetkileri dahilinde bağımsız olarak yönetilen bağlı ortaklık veya müessese tüzel kişiliğine bağlı olarak çalışan mal ve hizmet üreten fabrikaları ve diğer birimleri,

ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Kuruluşun Organları

Yönetim Kurulu

Madde 5 — Yönetim Kurulu üyelerinden üçü Tarım ve Orman Bakanınca, biri Maliye Bakanınca önerilir ve Başbakan, Maliye Bakanı, Tarım ve Orman Bakanının imzalarını taşıyan ortak kararname ile atanırlar.

Tarım ve Orman Bakanınca önerilecek üyelerden ikisinin, kuruluş faaliyet alanı ile ilgili bir yüksek öğrenimi bitirdikten sonra en az on yılı kamu kurum ve kuruluşlarında olmak üzere toplam onbeş yıl başarılı hizmet vererek mesleki ihtisasa sahip bulunmaları şarttır.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri, görev süresi, Yönetim Kurulunun genel nitelik ve şartları ve çalışma esasları hakkında; 60 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

Genel Müdür

Madde 6 — Kuruluş Genel Müdürü'nün atanması, nitelik ve şartları, görev ve yetkileri hakkında; 60 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

Genel Müdür, gerekli gördüğü takdirde, görev ve yetkilerini tüzük hükümleri çerçevesinde kısmen, daha alt kademelere devredebilir.

Yetki Verme

Madde 7 — Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde tüzük hükümleri çerçevesinde, görev ve yetkilerine giren konularda Genel Müdür veya müessese yönetim organlarını yetkili kılabilir. Yetki verme, kuruluşun en üst düzeyde yetkili ve sorumlu karar organı olan Yönetim Kurulunun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Genel Müdür Yardımcıları

Madde 8 — Genel Müdürlüğün en çok üç Genel Müdür Yardımcısı bulunur. Genel Müdür Yardımcıları arasında iş bölümü Genel Müdürece belirlenir. Genel Müdür Yardımcılarının atanmaları, nitelik ve şartları konusunda 60 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Teşkilat

Genel Müdürlük Birimleri

Madde 9 — 60 sayılı KHK hükümleri dairesinde kuruluşun yapacağı görevleri yürütmek üzere gerekli Genel Müdürlük birimleri Yönetim Kurulu kararı ile kurulur.

Ancak bu konudaki Yönetim Kurulu kararı Koordinasyon Kurulunun tasvibiyle yürürlüğe konulur.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler

Müesseseler, Bağlı Ortaklık ve İştiraklere İlişkin Hükümler

Madde 10 — Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştiraklerin kurulması, nitelikleri, Yönetimi, organları hakkında 60 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

İştiraklerin Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçilerinde; kuruluş Yönetim Kurulu üyeleri için gerekli nitelik ve şartlar aranır. Ancak denetçilerde mesleki ihtisas şartı aranmayabilir.

Kuruluş veya bağlı ortaklığı temâllen bağlı ortaklık veya iştiraklerde Yönetim Kurulu üyesi olarak görev alacakların hisse senedi tevdiî yükümlülüğü temsîl ettiği kuruluş tarafından yerine getirilir.

Bağlı Ortaklık ve İştiraklerin Faaliyet Konuları

Madde 11 — Kuruluş, bu Kanun Hükümünde Kararnamede yeralan amaç ve faaliyet konuları dışında bağlı ortaklık kuramaz ve iştirakte bulunamaz.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

Mali Hükümler, Tasfiye ve Denetim

Madde 12 — Plan, program ve bütçeler; yatırım projelerinin hazırlanması, yatırım ve finansman programları, küçük tamamlama, idame ve yenileme yatırımları, fiyat ve tarifeler, muhasebe sistemleri, bilançolar, netice hesapları ve faaliyet raporları, kâr dağıtımı, tasfiye ve denetim konularında 60 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

Personele İlişkin Hükümler

Madde 13 — Kuruluş personeli, 60 sayılı KHK ile sözkonusu KHK'ye uygun olarak çıkarılacak İktisadi Devlet Teşekkülleri Personel rejimi esaslarını düzenleyen kanuna tabidir.

Vergi, Resim ve Harç Muafiyeti

Madde 14 — Kuruluş adına kayıt ve tescil olunacak gayrimenkuller ile sair aynı haklar ve serhî gerektiren diğer işlemler ve bunların terkinleri, tapulama ve kadastro işlemleri, çiftçilerle ilişkilerinde düzenlenen sözleşme, borç senetleri, hertürlü dava ve icra takipleri ile ödeme makbuzları, işletmelerinde yaptığı alet, makina imalat ve onarımları ile bu KHK'nin üçüncü maddesinde belirtilen ithal ve ihrac, hertürlü vergi, resim ve harçlardan muafır.

Parasız Yemek

Madde 15 — TİGEM işletmelerinde çalışan sürekli ve geçici işçilerle, işletme merkezinden vazife ile uzakta bulunan ve iş başından ayrılmamak zorunda olan memurlara parasız yemek yedirilir.

Devlet Mah Sayılma

Madde 16 — Teşekkül, müesseseler ve bağlı ortaklıklara ait her türlü taşınır ve taşınmaz malları, paraları ile her türlü hak ve alacakları Devlet mah hükmündedir.

ALTINCI KISIM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1 — 60 sayılı KHK ve bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre müesseseler ve işletmeler ile merkez ve taşra teşkilatı kuruluşlarına kadar, mevcut teşkilat devam eder ve eski hükümler uygulanır.

Geçici Madde 2 — Kuruluşun ihtiyacı olan Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürlük kadrolarını ihdas etmeye ve mevcut kadrolardan gerekli görülenleri iptal etmeye bir yıl süreyle Maliye Bakanlığı yetkilidir. Bu şekilde ihdas edilen kadrolarda görevlendirilenlerin özlük hakları, 60 sayılı KHK'nin öngördüğü Personel Kanunu çıkıncaya kadar, yürürlükten kaldırılmış olan 440 sayılı kanun çerçevesinde benzeri İktisadi Devlet Teşekküllerindeki uygulamaya göre yürütülür.

Geçici Madde 3 — Bu Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne;

1) 5433 sayılı Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görev Kanunu ile intikal eden varlıkları,

2) Haralar ve İnekhanelerin mevzuat ile kendilerine intikal eden varlıkları,

3) 1 ve 2 nci fıkralarında sayılan kuruluşların varlıklarını teşkil eden bütün para ve para hükmündeki kıymet ve alacakları, işletmeden elde edilen gelir ve kıymetleri, menkul ve gayrimenkul malları, bütün hak ve menfaatleri ve her türlü taahhüt ve borçları, bunlara müteallik kayıt, defter ve belgelerle birlikte devredilmiştir.

Bu devirler hertürlü vergi, resim ve harçdan müstesnadır.

Geçici Madde 4 — Geçici üçüncü madde gereğince yapılacak devirlerde mal değerleri; bir komisyon marifetiyle en son bilanço, yoksa defter kıymetlerine göre tesbit olunur. Bilanço ve defter kıymetlerinin bulunmaması halinde değerler sözü geçen komisyon tarafından doğrudan doğruya takdir ve tesbit edilir.

Geçici Madde 5 — TİGEM'e bağlı müesseseler 1/1/1964 tarihine kadar mevcut bütçe ve muhasebe sistemlerini uygulamaya devam ederler.

Geçici Madde 6 — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü'nün, iştiraki olan «Güneydoğu Sanayi ve Ticaret A. Ş.» yeniden değerlendirme kurulunun takdir bedeli ile Türkiye Tarım Ürünleri Kurumu'na devredilir. Hisseler karşılıkları Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ödenir.

Geçici Madde 7 — Bandırma Merinos Çiftliği hissesi tasfiye kurulunun kararı ile tasfiye edilir.

Geçici Madde 8 — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü, Haralar - İnekhaneler, taahhüt ve sözleşmeleri bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesiyle TİGEM'in tasvihi tahtında devam eder.

Kaldırılan Hükümler

Madde 17 — 7/6/1949 gün ve 5433 sayılı Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü Görev ve Kuruluş Kanunu, Haralar ve İnekhanelerle ilgili 1678, 2508, 5351, 5623 ve 2654 sayılı kanunlar ile bunların kuruluş, görev ve işleyişleri ile ilgili bütün mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 18 — Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19 — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kennan EVRİM
Cumhurbaşkanı

B. ULUSU
Başbakan

Z. BAYKARA Devlet Bak. - Başbakan Yrd.	Prof. Dr. İ. ÖZTRAK Devlet Bakanı	M. ÖZGÜNEŞ Devlet Bakanı	Prof. Dr. M. N. ÖZDAŞ Devlet Bakanı
S. R. PASIN Devlet Bakanı	K. AKDOĞAN Adalet Bakanı	Ö. H. BAYÜLKEN Millî Savunma Bakanı	S. ÇETİNER İçişleri Bakanı
İ. TÜRKMEN Dışişleri Bakanı	A. B. KAFAOĞLU Maliye Bakanı	H. SAĞLAM Millî Eğitim Bakanı	Dr. T. ÖNALP Bayındırlık Bakanı
K. CANTÜRK Ticaret Bakanı	Prof. Dr. K. KILIÇTURGAY Sağ. ve Sos. Yardım Bakanı	Prof. Dr. C. T. SADIKLAR Gümrük ve Tekel Bakanı	Prof. Dr. M. AYSAN Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. S. ÖZBEK Tarım ve Orman Bakanı	Prof. Dr. T. ESENER Çalışma Bakanı	M. TURGUT Sanayi ve Teknoloji Bakanı	F. İLCEL Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
İ. EVLYAYOĞLU Kültür ve Turizm Bakanı	Prof. Dr. A. SAMSUNLU İmar ve İkân Bakanı	M. R. GÜNEY Köy İşleri ve Koop. Bakanı	V. ÖZGÜL Gençlik ve Spor Bakanı

S. ŞİCE

Sosyal Güvenlik Bakanı

Türkiye Taşkömürü Kurumu
Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Karar Sayısı : RMK/98

Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğünün kurulması; 17/8/1963 tarihli ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 10/10/1963 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1 — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı 11/4/1963 tarih ve 60 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olarak ve söz konusu Kanun hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere Türkiye Taşkömürü Kurumu adı altında teşkil olunan İktisadi Devlet Teşekkülünün hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, Müessesesi, bağlı ortaklıklar ve iştirakleri ve bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir.

Hukuki Bünye

Madde 2 — Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) adına, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü kurulmuştur.